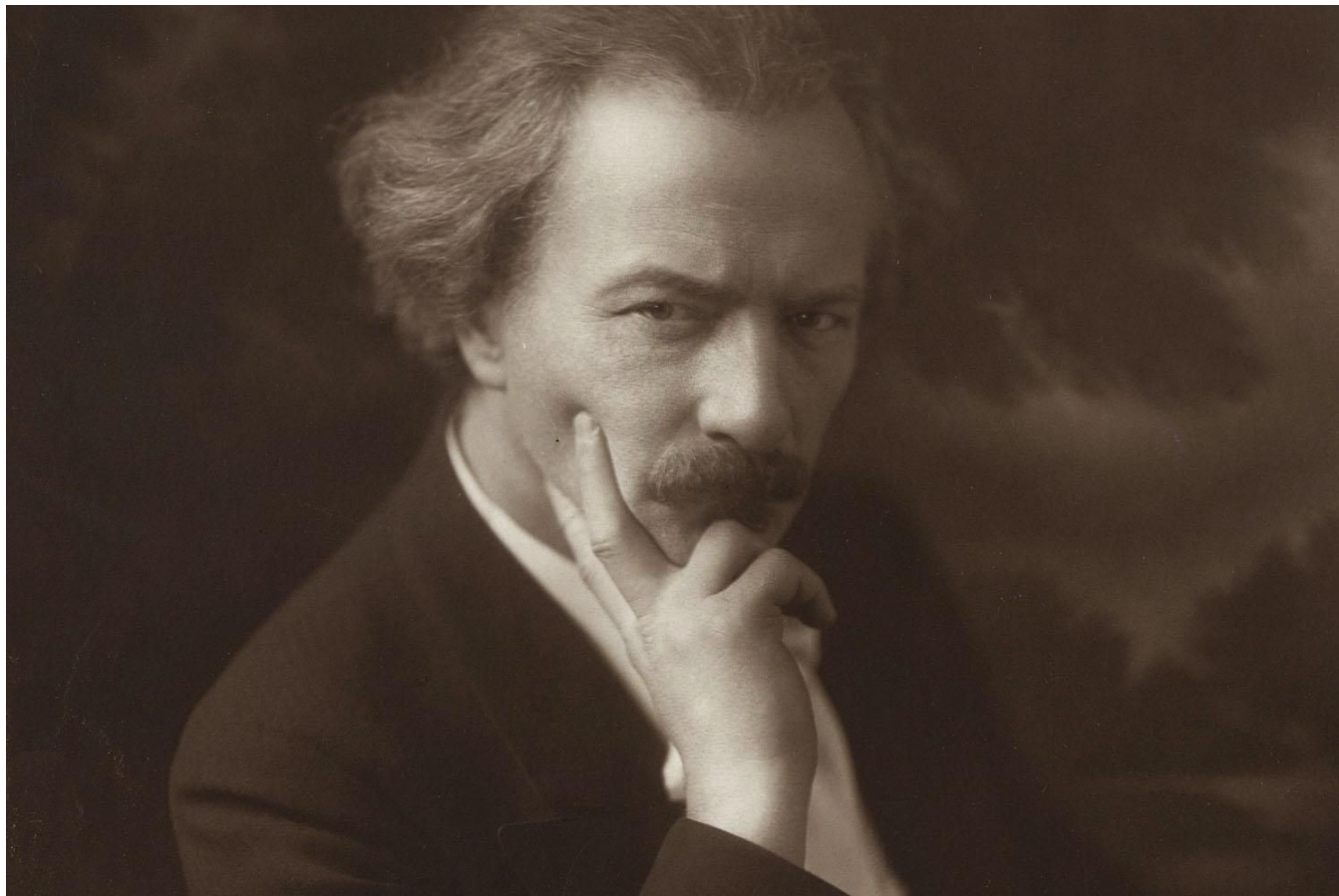

**Zespół Państwowych Szkół Muzycznych
w Gorlicach**

Program wychowawczo-profilaktyczny

2025/2026

Każdy człowiek powinien zdawać sobie sprawę z faktu, że dobre i trwałe wyniki osiągnąć można jedynie drogą krótkich, lecz ciągłych, codziennych wysiłków. Jednorazowy wysiłek jest kompletnie jałowy. Prawdziwą umiejętność zarówno w nauce i w sztuce, jak i w każdych innych zajęciach, zdobyć można tylko codzienną pracą i codziennym wysiłkiem. I to jest bezwzględnie pewne.

Ignacy Jan Paderewski

Spis treści

Wstęp.....	4
Podstawy prawne realizacji programów wychowawczo-profilaktycznych w szkolnictwie artystycznym.....	6
Charakterystyka szkoły i środowiska lokalnego.....	8
Misja i wizja szkoły artystycznej.....	9
Sylwetka absolwenta szkoły artystycznej.....	11
Wartości ważne dla społeczności szkolnej.....	13
Powinności wychowawcze pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych.....	17
Ogólne założenia programu wychowawczo-profilaktycznego.....	18
Uczestnicy i realizatorzy programu wychowawczo-profilaktycznego.....	19
Wnioski z ewaluacji programu z poprzedniego roku szkolnego.....	20
Rekomendacje wychowawczo-profilaktyczne CEA na bieżący rok szkolny.....	21
Diagnoza aktualnych potrzeb i zagrożeń szkoły.....	22
Wynikające z dokonanej diagnozy cele ogólne i szczegółowe planu wychowawczo-profilaktycznego na bieżący rok szkolny.....	34
Harmonogram bieżących zadań do realizacji na bieżący rok szkolny.....	35
Plan ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego.....	38
Postanowienia końcowe.....	38

Wstęp

Program wychowawczo–profilaktyczny Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych w Gorlicach w swoich podstawowych założeniach opiera się na wartościach i ich konsekwentnej realizacji w całokształcie procesu wychowawczego obejmującego odpowiednio:

- sześćioletni i czteroletni cykl edukacyjny w szkole muzycznej I stopnia,
- sześćioletni i czteroletni cykl edukacyjny w szkole muzycznej II stopnia.

Działania wychowawcze będą wzmacniane i uzupełniane poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży. Program ma na celu ukształtowanie absolwenta, który jest świadomym i wrażliwym odbiorcą sztuki oraz opanował grę na wybranym instrumencie w stopniu umożliwiającym kontynuację nauki na wyższym szczeblu edukacji. W przypadku uczniów kończących szkołę muzyczną I stopnia absolwent powinien posiadać umiejętność gry umożliwiającą zaangażowanie się w różnorodne formy muzykowania pozaszkolnego (zespoły, szeroko pojęty ruch muzyki amatorskiej). Uczeń kończący szkołę umie zastosować zdobytą wiedzę i umiejętności w dalszym życiu. Absolwent powinien kierować się wartościami zgodnymi z wychowawczym i profilaktycznym programem szkoły muzycznej.

Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły, w tym warunkami i sposobem oceniania wewnątrzszkolnego. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych oraz innych problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2024/2025,
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły.

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym. Ważnym elementem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu.

Podstawy prawne realizacji programów wychowawczo-profilaktycznych w szkolnictwie artystycznym

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r., nr 78, poz. 483).
2. Konwencja o Prawach Dziecka (Dz.U. z 1991 r., nr 120, poz. 526).
3. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 59 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 1991 r., nr 95, poz. 425 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz.U. z 1982 r., nr 3, poz. 19 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 1995, nr 10, poz. 55 z późn. zm.).
7. Ustawa z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 1982, nr 35, poz. 230 z późn. zm.).
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2005, nr 179, poz. 1485 z późn. zm.).
9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2005, nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).
10. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U. 1994, nr 111, poz. 535 z późn. zm.).
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 2022 (Dz.U. 2017, poz. 458).
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r., poz. 1249 z późn. zm.).
13. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 sierpnia 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego (Dz.U. z 2019 r., poz. 1637 z późn. zm.).
14. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 czerwca 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1247 z późn. zm.).

15. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 30 października 2017 r. w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki w szkołach artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne (Dz.U. z 2017 r., poz. 2058).
16. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r., poz. 1591 z późn. zm.).
17. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2017 r., poz. 1578 z późn. zm).
18. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2017 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1743).
19. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 5 listopada 2014 r. w sprawie ramowych statutów publicznych szkół i placówek artystycznych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1646).
20. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. 2003, nr 6, poz. 69 z późn. zm.)
21. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 sierpnia 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne szkoły i placówki artystyczne dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz.U. 2016, poz. 1375).
22. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Charakterystyka szkoły i środowiska lokalnego

Szkoła jest istotnym miejscem rozkwitu życia artystycznego w Gorlicach i regionie, jak również żywym ośrodkiem rozwoju kultury. Jej aktywność integruje społeczność lokalną i dodatnio wpływa na upowszechnianie kultury muzycznej w Polsce. Placówka swą działalność edukacyjno-artystyczną rozpoczęła 1 września 1975r. jako Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia, której patronem został wielki patriota, światowej sławy wirtuoz fortepianu, kompozytor i działacz społeczny - Ignacy Jan Paderewski.

W 2016 roku została powołana przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Państwowa Szkoła Muzyczna II stopnia, a nazwa szkoły została zmieniona na Zespół Państwowych Szkół Muzycznych w Gorlicach. Wraz z utworzeniem szkoły II stopnia pojawiły się nowe klasy instrumentalne: altówka, kontrabas, organy. Obecnie w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych w Gorlicach zatrudnionych jest 39 nauczycieli.

System nauczania ZPSM oparty jest na indywidualnych lekcjach przedmiotu głównego w zakresie gry na instrumentach oraz zajęciach zbiorowych: przedmioty ogólnomuzyczne, chór, zespoły kameralne, orkiestra smyczkowa, orkiestra dęta. W pierwszym stopniu kształcenia muzycznego nauka trwa sześć lat (przyjmowane są dzieci najmłodsze w wieku 6-9 lat) lub cztery lata (przyjmowane są dzieci starsze w wieku 10-16 lat), natomiast w drugim stopniu kształcenia nauka trwa sześć lat (gra na instrumentach) oraz cztery lata (śpiew solowy).

W Zespole Państwowych Szkół Muzycznych w Gorlicach kształcą się muzycznie dzieci i młodzież w 14 klasach instrumentalnych:

- fortepian,
- akordeon,
- skrzypce,
- altówka,

- wiolonczela,
- kontrabas,
- gitara,
- flet,
- klarnet,
- saksofon,
- trąbka,
- puzon,
- perkusja,
- organy.

Oprócz tego uczniowie w pierwszym stopniu szkoły muzycznej uczęszczają od klasy V cyklu sześcioletniego i klasy III cyklu czteroletniego na fortepian dodatkowy (prócz pianistów), a w drugim stopniu szkoły muzycznej przez cztery lata na fortepian obowiązkowy.

ZPSM jest współorganizatorem, odbywającego się corocznie od 1994 r., Mistrzowskiego Kursu Kwartetów Smyczkowych pod kierownictwem artystycznym Kwartetu "Camerata". Od 1995 roku organizuje również Gorlickie Konfrontacje Akordeonowe - konkurs o zasięgu ogólnopolskim. Szkoła przygotowuje liczne audycje muzyczne dla szkół i przedszkoli. Propaguje muzykę wśród dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, jak również bierze czynny udział w uświetnianiu uroczystości na terenie miasta i powiatu. W roku 2009 została nawiązana współpraca z Musikschule Unterer Neckar z Niemiec w zakresie wspólnych projektów orkiestrowych i zespołów kameralnych organizowanych na przemian w Polsce i w Niemczech. Rok później zorganizowane zostają I Spotkania Gitarowe popularyzujące twórczość Mirosława Drożdżowskiego, konkurs o zasięgu regionalnym z udziałem kompozytora, który cieszy się dużą popularnością i jest organizowany cyklicznie co roku. Szkoła współpracuje ze szkołami muzycznymi w regionie oraz z Zakładną Umielecką Szkołą z pobliskiego Bardejova na Słowacji.

Misja i wizja szkoły artystycznej

Zespół Państwowych Szkół Muzycznych w Gorlicach pragnie stworzyć swoim podopiecznym warunki do wszechstronnego rozwoju osobowości młodego artysty-muzyka. Czyni to poprzez wielorakie działania wpływające ze specyfiki pracy szkoły muzycznej jako placówki umuzykalniającej i kulturotwórczej w swoim środowisku.

Szkoła, oprócz podejmowanych zadań dydaktycznych, pełni również funkcję wychowawczą. W tym zakresie wspiera rodziców uczniów w ich podstawowym zadaniu, jakim jest wychowanie młodego człowieka i przygotowanie go do dorosłego życia. Uczeń winien w pełni wykorzystywać swoje możliwości i talenty dla dobra społeczności, w której żyje. Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych oraz kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych.

Nauczyciele i rodzice uczniów wspomagają się wzajemnie w różnorodnych oddziaływaniach wychowawczych mających na celu ukształtowanie młodego artysty.

Zespół Państwowych Szkół Muzycznych w Gorlicach to szkoła, która:

- kształtuje umiejętności uniwersalne oraz typowe dla szkoły artystycznej, tj: umiejętność komunikowania się, uczenia się, pracy w grupie oraz samodzielności wynikającej z pracy nad grą na wybranym instrumencie muzycznym,
- rozwija zainteresowania muzyczne ucznia,
- wprowadza w świat kultury i sztuki,
- uczy kultury osobistej i odpowiedzialnego, poważnego stosunku do obowiązków szkolnych,
- nawiązuje współpracę ze środowiskiem lokalnym,

- pomaga w zaplanowaniu dalszej drogi edukacyjnej i zawodowej ucznia,
- wspomaga rodziców w procesie wychowawczym.

Sylwetka absolwenta szkoły artystycznej

Absolwent Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych w Gorlicach:

- w trakcie nauki rozwinął podstawowe zdolności muzyczne,
- jest wrażliwym odbiorcą sztuki,
- opanował grę na wybranym instrumencie w stopniu umożliwiającym kontynuację edukacji na wyższym szczeblu nauki (szkoła muzyczna II stopnia, akademia muzyczna),
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne,
- potrafi praktycznie wykorzystać swoją wiedzę,
- reprezentuje szkołę na występach pozaszkolnych,
- wykształcił umiejętność planowania i organizacji pracy,
- wykształcił umiejętność samokontroli i samooceny,
- wykorzystuje swoją wiedzę i nabyte w szkole umiejętności w dalszym życiu,

- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,
- zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- jest ambitny, kreatywny, odważny, samodzielny,
- integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole,
- jest odporny na niepowodzenia,
- szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy.

Wartości ważne dla społeczności szkolnej

Rozwój zainteresowań muzycznych ucznia

WARTOŚCI	ZADANIA SZCZEGÓŁOWE	DZIAŁANIA	OCZEKIWANE EFEKTY
Prawda Dobro Tolerancja Piękno	- Stworzenie warunków sprzyjających umuzykalnieniu uczniów - Ukierunkowanie zajęć na rozwój wrażliwości muzycznej ucznia i jego umiejętności praktycznych	- Organizowanie wyjazdów na koncerty i spektakle muzyczne - Organizowanie popisów i koncertów umożliwiających publiczną prezentację osiągnięć uczniów - Organizowanie konkursów tematycznych na szczeblu szkolnym oraz przygotowanie uczniów do udziału w konkursach regionalnych - Wykorzystywanie pomocy dydaktycznych (tablice, sprzęt audio, plansze tematyczne)	- Uczeń potrafi pracować w grupie - Umie korzystać z pomocy dydaktycznych - Umie wykorzystać zdobytą wiedzę i dzielić się nią - Uczeń rozwija swoje zainteresowania - Racjonalnie gospodaruje wolnym czasem - Wykorzystuje doświadczenia i potrafi łączyć różne elementy wiedzy - Potrafi planować swój własny czas - Umie występować publicznie

			• Potrafi kierować własnym rozwojem
--	--	--	---

Kultura osobista i stosunek do obowiązków szkolnych

WARTOŚCI	ZADANIA SZCZEGÓŁOWE	DZIAŁANIA	OCZEKIWANE EFEKTY
Szacunek Samodzielność Systematyczność Zdyscyplinowanie	• Kształtowanie nawyku kulturalnego zachowania • Rozwijanie obowiązkowości i punktualności	• Pokazywanie sposobów kulturalnego zachowania się w różnych sytuacjach (zajęcia lekcyjne, imprezy kulturalne, okolicznościowe, spektakle teatralne, koncerty) • Reagowanie na przejawy niekulturalnego zachowania się uczniów w szkole i podczas zorganizowanych wyjazdów • Tworzenie sytuacji dających możliwość sprawdzenia kulturalnych nawyków • Systematyczna kontrola realizacji obowiązku szkolnego • Nagradzanie uczniów wzorowo wywiązujących się z obowiązków szkolnych: - dyplomy - nagrody • Wyciąganie konsekwencji z zachowań przynoszących uszczerbek dla dobrego imienia szkoły wg regulaminu	• uczeń potrafi kulturalnie zachować się w każdej sytuacji • nawykowo stosuje zwroty grzecznościowe • reaguje na niekulturalne zachowanie się kolegów • jest odpowiedzialny za swoje zachowanie • odpowiedzialnie traktuje stawiane mu zadania • jest wzorem dla innych • dba o dobre imię szkoły • ponosi konsekwencje swoich czynów

Współpraca ze środowiskiem lokalnym

WARTOŚCI	ZADANIA SZCZEGÓŁOWE	DZIAŁANIA	OCZEKIWANE EFEKTY
Odpowiedzialność Zrozumienie Tolerancja	Włączenie się uczniów do współpracy ze szkołami i instytucjami na terenie miasta i gminy oraz województwa	- Współpraca ze szkołami, przedszkolami i instytucjami na terenie Gorlic i okolicy - Uczestnictwo w imprezach kulturalnych - Działania edukacyjne prowadzone przez nauczycieli – audycje muzyczne, koncerty, pogadanki - Coroczne koncerty dla uczniów szkół specjalnych i warsztatów terapii zajęciowej - Spotkania z przedstawicielami Policji i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Gorlicach na temat współczesnych zagrożeń	- Obycie na scenie i opanowanie tremy w czasie występu - Uczestnictwo w wybranych akcjach lub imprezach - Rozwijanie własnych zainteresowań - Prezentacja dorobku szkoły - Umiejętność korzystania z czasu wolnego - Uczeń jest odpowiedzialny za swoje zachowanie - Uczeń wie gdzie szukać pomocy w przypadku zagrożenia

Planowanie dalszej drogi edukacyjnej ucznia

WARTOŚCI	ZADANIA SZCZEGÓŁOWE	DZIAŁANIA	OCZEKIWANE EFEKTY
Praca Obowiązkowość Systematyczność	- Stworzenie warunków do zdobywania wiedzy teoretycznej oraz umiejętności praktycznych z zakresu gry na wybranym instrumencie - Kształcenie na poziomie umożliwiającym kontynuowanie nauki w szkołach muzycznych II stopnia - Wykształcenie na miarę możliwości idealnego Absolwenta szkoły muzycznej I stopnia	- Zapoznavanie uczniów z możliwościami kształcenia na wyższym etapie - Rozwijanie podstawowych zdolności muzycznych - Wykształcenie umiejętności samokontroli i samooceny - Nauczanie konstruktywnego reagowania na sugestie i krytykę - Reprezentowanie szkoły na występach pozaszkolnych	- Praktyczne wykorzystanie swojej wiedzy - Zdolność do kontynuowania nauki na następnym etapie edukacji - Znajomość kryteriów i wymagań przyjęć do szkół muzycznych II stopnia i akademii muzycznych - Umiejętność oceny własnych zdolności, zainteresowań i predyspozycji - Rozwinięcie podstawowych zdolności muzycznych - Uwrażliwienie na odbiór sztuki - Przygotowanie do dalszej nauki w szkole muzycznej II stopnia i szkole wyższej - Umiejętność korzystania z różnych źródeł wiedzy

Powinności wychowawcze pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych

Zespół Państwowych Szkół Muzycznych w Gorlicach stwarza dla uczniów możliwość harmonijnego rozwoju wszystkich sfer ich osobowości, wspiera rodziców w rozwoju intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym i duchowym dzieci, uczy szacunku dla dobra wspólnego jako postawy życia społecznego w rodzinie, społeczności lokalnej i w państwie w duchu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych.

Nauczyciele szkoły, prócz realizacji zadań dydaktycznych, starają się zapewnić swoim podopiecznym dobrą atmosferę zajęć: dbają o poprawną komunikację interpersonalną z uczniem i jego rodzicami, wspierają ucznia w rozwoju osobistym i artystycznym poprzez pozytywne motywowanie, modelują ucznia swoją własną postawą, chronią go przed podejmowaniem zachowań ryzykownych, udzielają pomocy w sytuacjach kryzysowych, posiadają pełną wiedzę o specyficznych i specjalnych potrzebach edukacyjnych ucznia oraz wykazują się umiejętnością dostosowania metod pracy artystycznej do potrzeb i możliwości ucznia. Oprócz tego wspierają rodziców w procesie wychowawczym dziecka.

Dyrektor szkoły stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole, sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki dla ich harmonijnego rozwoju psychicznego i emocjonalnego. Dbą także o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, współpracuje z Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań, czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego. Dyrektor nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły, nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Ogólne założenia programu wychowawczo-profilaktycznego

Zespół Państwowych Szkół Muzycznych w Gorlicach we współpracy z rodzicami uczniów stara się, aby uczeń:

- zapoznał się ze zwyczajami i tradycjami szkoły,
- nabył umiejętności uniwersalne i typowe dla szkoły artystycznej,
- rozwinął swoje zainteresowania muzyczne,
- został wprowadzony w świat kultury i sztuki,
- odznaczał się kulturą osobistą i odpowiedzialnym stosunkiem do obowiązków szkolnych,
- potrafił konstruktywnie radzić sobie w trudnych sytuacjach np. niepowodzenia,
- nauczył się współpracy ze środowiskiem lokalnym,
- umiał zaplanować z pomocą szkoły swoją dalszą drogę edukacyjną i zawodową.

Uczestnicy i realizatorzy programu wychowawczo-profilaktycznego

Aby uzyskać jak najlepszy efekt wychowawczy i dydaktyczny podopiecznych w ZPSM uczestnikami oraz realizatorami programu wychowawczo-profilaktycznego są wszyscy pracownicy zarówno pedagogiczni, jak i niepedagogiczni. Wynika to z zadań powierzonych szkole, która jako jeden współdziałający organizm ma kształcić młodych, odpowiedzialnych życiowo, świadomych, wrażliwych odbiorców, jak również twórców muzyki.

Z pewnością największą rolę ma do odegrania nauczyciel obowiązkowych zajęć edukacyjnych, ponieważ jako pedagog-mistrz

ma największy i najbliższy kontakt z uczniami, który należy wykorzystać nie tylko do realizacji celów dydaktyki artystycznej, ale również problemów wychowawczych i profilaktycznych. Dlatego realizuje on także treści wychowawczo-profilaktyczne i psychologiczno-pedagogiczne zawarte w planie pracy, adekwatnie reagując na problemy uczniów, dostrzegane w trakcie bieżącej pracy, dostosowując wymagania edukacyjne do potrzeb i możliwości danego ucznia.

Dyrektor szkoły wspiera nauczycieli w procesie wychowawczym uczniów, inspirowanie ich do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów, jak również dbanie o ich potrzeby rozwoju emocjonalnego. Istotnym narzędziem dla pełnej realizacji programu jest współpraca z rodzicami, dzięki której lepiej można spostrzec problemy wychowawcze podopiecznych, wspólnymi siłami je rozwiązywać, co z pewnością pozytywnie wpłynie na dalszy rozwój dziecka.

Wnioski z ewaluacji programu z poprzedniego roku szkolnego.

1. Profilaktyka zachowań ryzykownych (używków, alkohol):

- Uczniowie posiadają podstawową wiedzę na temat szkodliwości używek i alkoholu, jednak wymagają dalszego systematycznego wzmocnienia postaw asertywnych oraz umiejętności radzenia sobie z presją rówieśniczą.
- Rozmowy z nauczycielami okazały się skuteczne w zwiększaniu świadomości ryzyka, jednak wskazane jest częstsze stosowanie metod aktywizujących (warsztaty, dyskusje).
- Współpraca szkoły z rodzicami powinna być kontynuowana i rozwijana, aby zwiększyć spójność działań profilaktycznych.

2. Profilaktyka związana ze specyfiką kształcenia muzycznego:

- Uczniowie często zgłaszają problemy z przemęczeniem organizmu, szczególnie w okresach intensywnego przygotowania do koncertów i konkursów.
- Pojawiają się sygnały dotyczące przeciążeń układu ruchu oraz dolegliwości bólowych wynikających z długotrwałego ćwiczenia na instrumentach.
- Udział fizjoterapeutów oraz specjalistów z zakresu ergonomii gry na instrumencie jest potrzebny i powinien pojawić się w formie warsztatów dla uczniów i nauczycieli.
- Konieczne jest zwiększenie świadomości uczniów i rodziców w zakresie higieny pracy muzyka (m.in. techniki relaksacyjne, prawidłowa postawa, planowanie czasu ćwiczeń z przerwami).

3. Wnioski ogólne:

- Program wychowawczo-profilaktyczny odpowiada na najważniejsze potrzeby środowiska szkolnego, jednak wymaga rozszerzenia i pogłębienia w obszarze profilaktyki zdrowia fizycznego młodych muzyków.
- Niezbędne jest stworzenie stałego systemu monitorowania stanu zdrowia uczniów (ankiety, konsultacje).

Rekomendacje wychowawczo-profilaktyczne CEA na bieżący rok szkolny

1. Poszerzanie przez nauczycieli znajomości literatury psychologicznej i pedagogicznej kształcenia artystycznego ze szczególnym uwzględnieniem wydawnictw CEA

Zgodnie z Rozporządzeniem MEN z dn. 6.09.2022 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz.U. z 2022 r. poz. 1914) zakres wymagań dotyczących wiedzy i umiejętności niezbędnych do efektywnego realizowania obowiązków nauczyciela, których spełnianie jest sprawdzane przez komisję egzaminacyjną podczas egzaminu na stopień nauczyciela mianowanego obejmuje umiejętność stosowania w pracy wiedzy z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki (par. 6 ust 4); natomiast zakres wymagań dotyczących realizowania zadań lub podejmowania działań na rzecz oświaty oraz ich efektów, których spełnianie jest sprawdzane przez komisję kwalifikacyjną w postępowaniu kwalifikacyjnym na stopień nauczyciela dyplomowanego zawiera m.in. realizację zadania polegającego na opracowaniu podręcznika lub autorskiej pracy z zakresu oświaty lub rozwoju dziecka opublikowanej w czasopiśmie branżowym lub w formie innej zwartej publikacji (par. 7 ust 4 pkt c). A zatem dla nauczycieli szkół artystycznych niezwykle istotne jest zarówno tworzenie, jak i poszerzanie wiedzy, której głównym źródłem jest specjalistyczna literatura psychologiczna i pedagogiczna kształcenia artystycznego. W ramach pomocy merytorycznej dla nauczycieli szkół muzycznych, plastycznych, baletowych, psychologów, pedagogów szkolnych, wychowawców internatów i burs szkolnictwa artystycznego, rodziców oraz starszych uczniów, specjaliści ZPP CEA opracowali wykaz wybranych polskich i zagranicznych publikacji przedmiotowych oraz czasopism z zakresu psychologicznych

i pedagogicznych podstaw kształcenia artystycznego, ze szczególnym uwzględnieniem wydawnictw Centrum Edukacji Artystycznej.

2. Zaangażowanie nauczycieli wszystkich specjalności w organizację pomocy psychologiczno- pedagogicznej w szkołach artystycznych

Uczniowie szkół artystycznych nie są wolni od doświadczania sytuacji trudnych, jak i nie są wolni od doświadczania różnorodnych trudności rozwojowych czy edukacyjnych. Szkoły artystyczne zobowiązane są do respektowania Rozporządzenia MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz Rozporządzenia MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie o zagrożonych niedostosowaniem społecznym. Kluczową kompetencją współczesnych nauczycieli szkół artystycznych jest poszerzanie umiejętności dydaktycznych z zakresu prowadzenia zajęć z uczniami uzdolnionymi artystycznie, ale doświadczającymi specyficznych potrzeb rozwojowych i/lub edukacyjnych. Niezbędne jest także zaangażowanie nauczycieli wszystkich specjalności w prace związane z formułowaniem stosownej do potrzeb dokumentacji i współpracy z rodzicami uczniów. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna ma przede wszystkim ułatwić szkolne funkcjonowanie uczniom uzdolnionym artystycznie, choć z deficytami rozwojowymi. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna nie jest jednak zwolnieniem ucznia z osiągnięcia podstawowych wymagań programowych typowych dla specyfiki kształcenia artystycznego.

3. Diagnoza czynników chroniących i czynników ryzyka oraz zachowań ryzykownych wśród uczniów szkół artystycznych

Zgodnie z Rozporządzeniem MEN z dn. 18.08.2015 w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249

z późn. zm.) przeprowadzenie w każdym roku szkolnym diagnozy czynników chroniących i czynników ryzyka występujących w środowisku szkolnym, w tym zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów szkół artystycznych należy do obowiązków każdej szkoły artystycznej, zarówno z pionem ogólnokształcącym, jak i realizującej kształcenie wyłącznie artystyczne oraz każdej bursy szkolnictwa artystycznego. Diagnoza winna być zrealizowana w terminie do 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego 2025/2026 (Dz.U. z 2018 r. poz. 2014). Dopiero na podstawie uzyskanych wyników zespół ds. programu wychowawczo-profilaktycznego opracowuje plan, którego najbardziej istotną część stanowi harmonogram konkretnych działań wychowawczo-profilaktycznych do realizacji w br. szkolnym.

Diagnoza aktualnych potrzeb i zagrożeń szkoły.

W celu odpowiedniego zdiagnozowania potrzeb i zagrożeń szkoły, w dniach 15-18 września 2025 r. przeprowadzona została anonimowa ankieta wśród uczniów klas IV-VI cyklu sześcioletniego i I-IV cyklu czteroletniego I stopnia oraz wszystkich klas II stopnia Szkoły Muzycznej. Diagnoza starszych klas była zabiegiem celowym; za jeden z najistotniejszych czynników podlegających badaniu zespół ds. opracowania programu wychowawczego-profilaktycznego wskazał przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, związanych z używaniem wszelkiego typu substancji psychotropowych i środków odurzających.

Wyniki ankiety, przedstawione w postaci czytelnych diagramów, przedstawiają się następująco:

Ankieta dla uczniów Szkoły Muzycznej

I stopień – 53 osoby

II stopień – 53 osoby

RAZEM: 106 osób

Wynikające z dokonanej diagnozy cele ogólne i szczegółowe planu wychowawczo-profilaktycznego na bieżący rok szkolny.

Z wyników przeprowadzonych ankiet można wyciągnąć następujące wnioski:

- Zdecydowana większość uczniów chętnie uczęszcza na zajęcia w Szkole Muzycznej, ale już 1/5 uczniów I stopnia oraz blisko połowa uczniów II stopnia uważa je za obciążające (czas spędzony na lekcjach, czas poświęcony na ćwiczenie).
- Uczniowie zarówno I, jak i II stopnia są świadomi zagrożeń wynikających z uzależnień.
- Wśród uczniów szkoły muzycznej I stopnia pojawiły się odpowiedzi zaprzeczające próbowaniu używek, chociaż pojawiły się odpowiedzi twierdzące na pytanie o znajomość próbowania ich wśród kolegów (5,7%).
- Spośród uczniów szkoły muzycznej II stopnia 17% przyznało się do próbowania używek; natomiast blisko 1/4 zaobserwowała tę tendencję wśród swoich znajomych.

W roku szkolnym 2025/2026 Zespół Państwowych Szkół Muzycznych w Gorlicach, w ramach realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego, postanawia że konieczne jest dalsze poszerzanie przez nauczycieli wiedzy psychologicznej i pedagogicznej w zakresie kształcenia artystycznego, ze szczególnym uwzględnieniem literatury i publikacji rekomendowanych przez Centrum Edukacji Artystycznej. Istotne będzie również zaangażowanie wszystkich nauczycieli, niezależnie od specjalności, w organizację i realizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej, aby skutecznie wspierać uczniów uzdolnionych artystycznie, w tym także tych z deficytami rozwojowymi czy edukacyjnymi. Szczególne znaczenie ma systematyczne przeprowadzanie diagnozy czynników chroniących i ryzyka oraz rozpoznawanie zachowań ryzykownych, co umożliwi opracowanie trafnych działań profilaktyczno-wychowawczych. W dalszej pracy szkoła powinna również wzmacniać współpracę z rodzicami i instytucjami zewnętrznymi oraz dbać o równowagę między rozwojem artystycznym uczniów a troską o ich zdrowie fizyczne i psychiczne. Zakres tematyki jest zgodny z zaleceniami CEA na rok szkolny 2025/2026.

W kolejnym roku szkolnym szczególną uwagę należy poświęcić wsparciu uczniów w zakresie radzenia sobie z obciążeniami wynikającymi z nauki w szkole muzycznej. Wskazane jest prowadzenie zajęć i warsztatów dotyczących planowania czasu, or-

ganizacji nauki oraz dbania o równowagę między obowiązkami szkolnymi a odpoczynkiem. Ważnym elementem programu powinny być działania z zakresu profilaktyki uzależnień – zarówno poprzez edukację na temat zagrożeń zdrowotnych i społecznych, jak i poprzez kształtowanie umiejętności asertywnego odmawiania oraz wzmacnianie odporności na presję rówieśniczą. Szczególne znaczenie mają pogłębione działania skierowane do uczniów II stopnia, wśród których ryzyko sięgania po używki jest wyraźnie większe. Niezbędne jest także systematyczne włączanie rodziców w działania wychowawczo-profilaktyczne szkoły – poprzez informowanie ich o zagrożeniach, prezentowanie wyników badań oraz zachęcanie do aktywnego wspierania młodzieży w podejmowaniu zdrowych decyzji. Dzięki tym działaniom program będzie sprzyjał budowaniu świadomości, odpowiedzialności i dobrego samopoczucia uczniów.

Harmonogram bieżących zadań do realizacji na bieżący rok szkolny

PRZYKŁAD HARMONOGRAMU WYBRANYCH DZIAŁAŃ

SFERA	Zadania	Forma realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin
Wychowanie prozdrowotne i profilaktyka uzależnień	Uświadomienie zagrożeń związanych z nałogami i uzależnieniami od dopalaczy, narkotyków , papierosów, napojów wysokoenergetycznych.	- Pozyskiwanie i opracowywanie materiałów (ulotki, broszurki, itp.) zawierających zagadnienia uzależnień i wykaz instytucji wspomagających. - Prowadzenie z uczniami zajęć dotyczących zagrożeń związanych ze środkami uzależniającymi (narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy, e-papierosy). - Prowadzenie indywidualnych rozmów nauczycieli z uczniami i rodzicami.	- Nauczyciele - Zespół ds. programu wychowawczo-profilaktycznego	Cały rok szkolny

Poszerzanie wiedzy uczniów na temat wpływu sytuacji kryzysowej na funkcjonowanie w szkole oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą.	• Indywidualne rozmowy nauczycieli z uczniami. • Opracowanie materiałów dla uczniów dotyczących zdrowia psychicznego	• Nauczyciele • Zespół ds. programu wychowawczo-profilaktycznego	Październik-grudzień 2025
Wspieranie uczniów, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej.	• Indywidualne rozmowy wspierające z każdym uczniem, jego rodzicami. Ustalenie zakresu dalszych działań. Dalsze postępowanie wg ustaleń.	• Nauczyciele	Zgodnie z potrzebami
Odbudowanie i umacnianie u uczniów prawidłowych relacji w grupie klasowej, poczucia wspólnoty (reintegracja).	• Wycieczki szkolne, zajęcia grupowe, udział w zespołach kameralnych, orkiestrowych oraz chórze.	• Nauczyciele	Cały rok szkolny.
Nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu.	• Warsztaty dotyczące kontroli stresu w trakcie występów scenicznych. • Częsty udział uczniów w różnego rodzaju występach publicznych (audycje szkolne, prowadzenie koncertów).	• Nauczyciele	Cały rok szkolny.

Plan ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 1) analizę dokumentacji,
- 2) rozmowy z rodzicami,
- 3) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 4) analizy przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna i rada rodziców.

Postanowienia końcowe

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły jest realizowany przez wszystkich pracowników szkoły, uczniów i ich rodziców.

Szkolny program wychowawczy i szkolny program profilaktyki został uchwalony przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną uchwałą nr 6 z dnia 16 września 2025 roku. Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły wchodzi w życie z dniem jej uchwalenia.